FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	40527
Nom	Aprenentatge i ensenyament de la llengua i la literatura catalanes (valencianes)
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	16.0
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1	35 - Aprenentatge i ensenyament de la llengua i literatura catalana(valenciana)	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
DEVIS ARBONA, ANNA MARIA	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura
GARCIA RAFFI, JOSEP V.	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura
OLTRA ALBIACH, MIQUEL ANGEL	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura

RESUM

La matèria pretén facilitar a l'estudiant l'adquisició de coneixements relatius a l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes en educació secundària. La matèria es dividirà en tres grans blocs:

1.El bloc A tracta dels fonaments teòrics i metodològics de la didàctica de la llengua i la literatura i la seua aplicació al currículum de secundària. A més, tractarem els aspectes referits a la planificació dels continguts lingüístics i literaris; des dels programes específics, l'atenció a la diversitat o l'avaluació dels continguts programats.

2. Al bloc B revisem els conceptes bàsics de l'educació lingüística, com ara la competència lingüística i comunicativa o els enfocaments metodològics de l'ensenyament de llengües. D'altra banda realitzarem un recorregut pels recursos i estratègies pròpies de l'ensenyament de les habilitats lingüístiques en Educació

Secundària.

3. Al bloc C tractarem els conceptes bàsics de l'educació literària, com ara la competència lectoliterària i els enfocaments metodològics de l'ensenyament de la literatura. D'altra banda, realitzarem un recorregut pels recursos i estratègies pròpies de l'educació literària, així com per altres discursos artístics presents en el currículum de secundària.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Els coneixements previs necessaris són els propis d'un titulat dàrees com la filologia, ciències de la comunicació o les humanitats, amb atenció especial a la competència literària, lingüística i comunicativa que qualsevol professor de valencià d'Educació Secundària ha de posseir.

COMPETÈNCIES

2024 - M.U. en Professor/a d'Educació Secundària 09-V.1

- Saber comunicar les conclusions i els coneixements i les raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir les habilitats d´aprenentatge que els permeten continuar estudiant d´una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Ser capaços d?integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d?una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l?aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Dissenyar i desenvolupar espais d'aprenentatge posant una atenció especial en l'equitat, l'educació emocional i en valors, la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones, la formació ciutadana i el respecte dels drets humans que faciliten la vida en societat, la presa de decisions i la construcció d'un futur sostenible
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Conèixer els processos d'interacció i de comunicació a l'aula, dominar destreses i habilitats socials necessàries per fomentar l'aprenentatge i la convivència a l'aula, i abordar problemes de disciplina i resolució de conflictes.

- Conèixer la normativa i l'organització institucional del sistema educatiu i models de millora de la qualitat amb aplicació als centres d'ensenyament.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on siga situat.
- Desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o l'àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; informar i assessorar les famílies sobre el procés d'ensenyament i aprenentatge i sobre l'orientació personal, acadèmica i professional dels fills.
- Participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge. Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Adquirir criteris de selecció i d'elaboració de materials educatius.
- Fomentar un clima que facilite l'aprenentatge i pose en valor les aportacions de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent.
- Conèixer estratègies i tècniques d'avaluació i entendre l'avaluació com un instrument de regulació i d'estímul a l'esforç.
- Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat dels estudiants.
- Conèixer els currículums de les matèries de l'especialitat, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge corresponents. Saber convertir els continguts dels currículums en eines -programes d'activitats i de treball- al servei dels objectius educatius i formatius de les matèries. Identificar els problemes d'aprenentatge bàsics i comuns de les matèries i idear estratègies per superar-los.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències comunicatives i literàries, atenent el nivell i la formació prèvies dels estudiants així com l'orientació d'aquests, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Conèixer els desenvolupaments teoricopràctics dels processos d'ensenyament i aprenentatge lingüístics i literaris.
- Integrar la formació en comunicació audiovisual i multimèdia en els processos d'ensenyament i d'aprenentatge relatius a l'educació lingüística i literària.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d´ensenyament i aprenentatge en la llengua i la literatura catalanes. Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls propis de la seua responsabilitat docent.
- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb l'educació lingüística i literària.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

En finalitzar la matèria l'estudiant ha de ser capaç de:

a) Conéixer la història i l'epistemologia de les teories lingüístiques i literàries, la construcció del coneixement lingüístic i literari i la seua relació amb l'educació literària i lingüística.

b) Conéixer el currículum de llengua i literatura catalanes en educació secundària i el seu valor formatiu i cultural.

c) Aprofundir i reformular els continguts actitudinals, procedimentals i conceptuals de llengua i literatura catalanes en el context del currículum de secundària, així com contemplar el seu interés i rellevància i les seues implicacions en els diferents àmbits.

d) Comprendre i considerar la transversalitat en l'educació lingüística i literària.

e) Aplicar l'ensenyament de la llengua i literatura catalanes a la construcció social i cultural, amb atenció especial a la nostra situació sociolingüística i a les actituds lingüístiques.

f) Prendre consciència de la tasca del professor de llengua i literatura catalanes en Educació Secundària

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Bloc A

1. Fonaments teòrics i metodològics de la didàctica de la llengua i la literatura
2. El currículum de Llengua i Literatura en Secundària: ESO i BATX. Un currículum integrat
3. La planificació dels continguts lingüístics i literaris
4. Latenció a la diversitat en laprenentatge lingüístic i literari a laula ordinària
5. Lavaluació dels continguts lingüístics i literaris

2. Bloc B

1. Bases de l'educació lingüística i comunicativa
2. Lensenyament i laprenentatge de la llengua oral
3. Lensenyament i laprenentatge de la llengua escrita
4. Leducació lingüística i la reflexió gramatical
5. Les TIC i l'educació lingüística i comunicativa

3. Bloc C

1. Bases de leducació literària
2. Leducació literària a lensenyament secundari
3. El discurs literari i altres discursos artístics
4. Les TIC i l'educació literària

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula	50,00	100
Classes de teoria	50,00	100
Tutories reglades	20,00	100
Treball en grup	20,00	100
Altres activitats	8,00	100
Elaboració de treballs individuals	100,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	88,00	0
Preparació de classes de teoria	84,00	0
TOTAL	**420,00**	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent de l'assignatura *Aprenentatge i ensenyament de la llengua i la literatura catalanes* consisteix a utilitzar tècniques expositives i participatives en les quals es fomenta la utilització de recursos que permeten establir interaccions amb l'alumnat. La comprensió dels continguts unida a les activitats formatives previstes permetrà el desenvolupament de les competències que han d'adquirir-se. L'estil d'ensenyament que es proposa parteix, doncs, d'intentar assolir un nivell de comunicació amb el grup d'alumnes, i amb cada alumne, que permeta una comunicació bidireccional, entre els continguts que s'exposen i en els quals es treballa des de diferents recursos i la informació que el grup i cada membre del grup proporciona amb la finalitat de comprovar si els objectius d'aprenentatge que es pretenen s'aconsegueixen o estan bloquejats per factors previs aliens al contingut a treballar en cada sessió d'ensenyament – aprenentatge.

AVALUACIÓ

La normativa del màster determina el seu caràcter presencial, per la qual cosa és obligatòria l'assistència a les classes i a qualsevol activitat lectiva que es programe en aquesta metèria. En la qualificació final de les dues convocatòries anuals de l'assignatura es valorarà especialment aquest aspecte.

A més, es tindran en compte els següents criteris:

- Participació en un 70% de les sessions presencials i lliurament de les activitats plantejades en aquestes (preparatòries i desenvolupades a l'aula). Aquesta participació serà indispensable per a superar cadascun dels blocs de l'assignatura.

- Lliurament, com a mínim, d'una prova o treball per a cadascun dels blocs que atorgarà el 60% de la qualificació.

- Les activitats preparatòries de les sessions presencials i les activitats desenvolupades en aquestes atorgaran un 40% de la qualificació final.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BALLESTER, J. (2000): L'educació literària, València: Universitat de València.
BORDONS, G. - DÍAZ-PLAJA, A. (coord.) (2004): Ensenyar literatura a secundària: formant lectors crítics, motivats i cultes, Barcelona: Graó.
CAMPS, Anna - FERRER, Montse (coords.) (2000): Gramàtica a laula, Barcelona: Graó.
CAMPS, Anna - ZAYAS, Felipe (coord.) (2006): Seqüències didàctiques per aprendre gramàtica, Barcelona: Graó.
CAMPS, Anna (coord.)(2011): Didàctica de la Llengua catalana i literatura, Barcelona: Graó.
CAMPS, Anna (coord.) (2011): Didàctica de la Llengua catalana i literatura. Investigació, innovació i bones pràctiques, Barcelona: Graó.
CASSANY, Daniel - VILÀ, M. (coord.) (2006) El portfolis, Articles de didàctica de la Llengua i de la Literatura, 39, Barcelona: Graó.
CUENCA, M. J. (ed.) (1994): Lingüística i ensenyament de llengües, València: UV.
FLUIXÀ, Josep Antoni (1995): Jocs i estratègies danimació a la lectura, València: Conselleria dEducació i Ciència.
JOVER, Guadalupe (2007): Un món per llegir: educació, adolescents i literatura, Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat.
LLUCH, G. (2012): La lectura al centre. Llegir (i escriure) llibres, pantalles i documents en el Pla de Lectura de Centre, Alzira: Bromera.
PASCUAL, Vicent (2006): El tractament de les llengües en un model d'educació plurilingüe per al sistema educatiu valencià, València: Generalitat Valenciana.
RÍOS, Isabel SALVADOR, Vicent (2008) Lensenyament del discurs escrit, Alzira: Bromera.

Complementàries

- CAMPS, Anna - SOLER, Isabel et alii (2007) Llegir, Articles de didàctica de la llengua i de la literatura, 41 (Gener, Febrer, Març 2007).
CAMPS, Anna (comp.) (2003), Secuencias didácticas para aprender a escribir, Barcelona, Graó.
CAMPS, Anna (coord.) (2005) Bases per a l'ensenyament de la gramàtica, Barcelona: Graó.
CASSANY, Daniel (1993) Reparar lescriptura: Didàctica de la correcció de lescrit. Barcelona: Graó.
CASSANY, Daniel (2011) En_línia.Escriure i llegir en la xarxa. Barcelona: Graó.

CLIMENT, Laia - PITARCH, Vicent - SALVADOR, Vicent (eds.) (2007) La llengua d'acollida. La llengua a Europa i la integració lingüística a la Plana. Comunicació en català dins l'espai cultural europeu, Alacant: IIFV.
COTS, J.M. - ARMENGOL, L - ARNÓ, E -IRÁN, M. LLURDA, E. (2007) La conciencia lingüística en la enseñanza de lenguas , Barcelona: Graó
DOLZ Joaquim i SCHNEUWLY, B. (2006) Per un ensenyament de l'oral, València/Barcelona: IIFV-PAM.
DÖRNYEI, Zoltán (2008) Estratègies de motivació en l'aula de llengües, Barcelona: Editorial UOC.
FERRER, Montserrat - MOTOS, Tomás - NAVARRO, Antoni (2003) Dramatització i teatre, Articles de llengua i literatura, núm. 29, Barcelona: Graó.
LÓPEZ RÍO, J. (2012): Per una pedagogia del discurs. El comentari de textos com a eina educativa, Catarroja: Perifèrics edicions.
MARTINES, Vicent - ALBEROLA, Patrícia (eds.) et alii (2003) Llengua, societat i ensenyament, Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, 2003, 3 v.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. Continguts

Es mantenen els continguts inicialment arreplegats a la guia docent

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

1. Manteniment del pes de les diferents activitats que sumen les hores de dedicació en crèdits ECTS marcades en la guia docent original.

S'han substituït les classes presencials per gravacions de vídeo, consultes en tutories virtuals però es manté la finalitat que consistia en iniciar un procés d'investigació.

3. Metodologia docent

1. Pujada de materials a l'Aula Virtual.

2. Proposta d'activitats per Aula Virtual

5. Transparències amb locució.

6. Debats al fórum.

10. Desenvolupament de projectes

11. Tutories per videoconferencia

12. Fórum en Aula Virtual.

4. Avaluació

No hi ha canvis substancials ni en la ponderació d'instuments ni en la formulació d'aquests. S'ha substituït un seminari oral per un treball d'investigació escrit.

Respecte al Portafoli final, s'ha obviat la part de l'arreplega de material a causa de la dificultat de l'alumnat desplaçat per afegir-la.

Pel que fa a la segona convocatòria, se seguirà igualment allò indicat a la guia docent i les suggeriments aprovats per la CCA i coordinació de les modalitats del Màster. És a dir, l'alumnat serà convocat a una prova en línia, que suposarà un percentatge mínim del 50% de la nota final, on cal reflectir també les tasques practiques no recuperables.

5. Bibliografia

1. La bibliografia recomanada es manté perquè és accessible